

Thưa quý bạn, về việc linh thiêng của Cha Phanxicô Xaviê Trần Thị Bửu Diệp thì trong nòng, chúng ta cũng như giáo, hầu như ai cũng biết.

Riêng việc ngài mất như thế nào và ai gọi ngài thì chúng tôi là "nghe nói", chưa ai biết rõ. Bởi vậy nên ngày 4/8/2011 vừa qua, Linh mục Phêrô Trần Thị Tuyên và Thày Giuse Mai Đức Nhuận đã đi phỏng vấn để tìm hiểu thật chính xác về việc này. Đầu tiên, họ phỏng vấn Đức Hồng Y Phạm Minh Mẫn, một "nhân chứng sống" như tu sĩ họ tên Cha Trần Thị Bửu Diệp như người cùng quê Giá Rai, Bình Liêu với Cha Diệp. Sau đó, những ngày tiếp, họ phỏng vấn các nhân chứng khác, có những nhân chứng như chị Marie Nguyễn Kim Ly, người gọi Cha Diệp bằng bác, rồi chị em bà Trần Thị Hồng, Trần Thị Cảnh v.v... là những người đã từng gặp mặt cùng với Cha Diệp và các giáo dân khác vào trong lễ mả nhà ông Giáo Sĩ, sau đó cha bị gọi cách đây không xa. Đức biết, ông Ngô Minh Quang, một người năm nay 21 tuổi, chính tay mình đã cùng với người cha dượng là ông Huỳnh Văn Sĩ, chèo xuồng tới và đặt xác Cha Diệp vào cái ao nhà ông Giáo Sĩ, đem về chôn cất trong phòng thánh nhà thờ Khúc Tréo (họ cũng sống gần gọi tên phải chôn gọi). Các nhân chứng này nay đã lớn tuổi nhưng hãy còn sống, những lời họ kể chắc chắn chính xác và cho chúng ta biết rõ ai gọi Cha Diệp, gọi như thế nào, tại sao lại gọi. Xin mời quý bạn coi qua các cuộc phỏng vấn đó...

Phong viết "nhân chứng sống" Đức Hồng Y Gioan Baotixita Phêrô Minh Mân, Tổng Giám Mục Sài Gòn Cuộc phỏng vấn diễn ra tại văn phòng Đức Hồng Y lúc 10 giờ sáng ngày 4/8/2011. Hai nhân chứng có: Đức Hồng Y Gioan Baotixita Phêrô Minh Mân, Cha Roland Jacques, Cha Phêrô Trần Thị Tuyên và Thầy Giuse Mai Đức Như.

Đức Hồng Y làm chứng về đời sống của Cha Phanxicô Trần Hưng Bưu Diệp trên ba phương diện: đó là một vị linh mục thánh thiện, một vị linh mục tha thiết yêu, lo lắng cho đàn chiên, và là một linh mục dám hy sinh mạng sống vì các con chiên.

Sau đây là lời kể của Đức Hồng Y Phêrô Minh Mân về bản thân ngài trước khi kể những chuyện về Cha Phanxicô Trần Hưng Bưu Diệp mà ngài và những người khác là các "nhân chứng sống": "Tôi sinh năm 1934 tại Cái Răng. Cha tôi trước kia là ông Sáu Hào. Mẹ tôi tên Quỳ. Cha tôi trước kia là danh nhân đào một con kênh, gọi là kênh "Ba Ngàn", bởi vì kênh này dài 3,000 thước. Dân địa phương cũng còn gọi là Kênh Sáu Hào. Cha Phanxicô Trần Hưng Bưu Diệp là Tổng Giám Mục. Ngài không phải là cha sở của chúng tôi nhưng hay tới lui thăm cha sở họ đạo tôi là cha Công và cha sở Hòa Thành lúc đó là cha Tô. Mẹ tôi khi có dịp như thế, các ngài thường đến thăm gia đình tôi. Khoảng năm 1939, lúc đó tôi mới 6 tuổi. Trong một lần đến thăm, Cha Diệp nói với mẹ tôi: "Bà Sáu cho thằng Mân đi học kinh tại tỉnh và đi giúp đỡ". Mẹ tôi làm theo, cho tôi đến nhà thờ học kinh tại tỉnh và đi giúp đỡ. Mẹ tôi nói giúp đỡ là mẹ tôi nhìn thấy cha sở dâng lễ. Thấy ngài giảng Minh Thánh Chúa lên, tôi liên tục nghĩ tới nỗi cây chuối mà mẹ tôi xắt cho heo ăn vậy. Sau này, tôi suy nghĩ và lý luận rằng cha Phanxicô Trần Hưng Bưu Diệp không phải là cha sở của tôi nhưng ngài quan tâm tới tôi nên khuyên mẹ tôi cho tôi tới gần với Chúa qua việc giúp đỡ. Lần thứ hai, khoảng 5 năm sau, tôi 11 tuổi, Cha Diệp một lần đến thăm gia đình tôi với các cha khác, báo bố mẹ tôi: "Ông bà Sáu lo cho thằng Mân đi tu tại trường Cù lao Giêng đi, sau này làm linh mục". Sau đó, tôi trước kia cha mẹ gọi đi tu tại Tiểu chủng viện Cù lao Giêng. Cha Diệp là cha sở họ đạo Tổng Giám Mục nhưng rất tha thiết yêu giáo dân các nơi và ngài lập nhiều hội họ đạo khác, trong đó có hội họ đạo Chín Chín. Ngài xây nhà thờ cho giáo dân có nơi để họ khai khẩn đất đai giúp dân có đất làm ruộng. Ngài giao cho ông này tôi làm ông kia, trông nom nhà thờ và chăm sóc ruộng đất cho Nhà chung. Các ngài nghĩ giáo dân cũng quý mến và kính trọng ngài. Năm tôi 11 tuổi và đã đi học tại Tiểu chủng viện Cù lao Giêng rồi, hè năm 1945 trước kia đi theo các cha sở trong hội, chèo xuồng tới Hòa Thành lên để thăm Cha Diệp là Tổng Giám Mục. Năm ấy lo ngại, tang thương khắp nơi, người ta phải bỏ nhà cửa, ruộng vườn đi đến các vùng an ninh. Tôi không chính tai nghe một thầy quý cha nói chuyện với nhau đi đâu, nhưng sau này trước kia biết là quý cha khuyên Cha Diệp nên rời bỏ Tổng Giám Mục đi lánh nạn, nhưng cha không thay đổi quyết định nên đi với đàn chiên. Sau đó, chỉ tranh thủ vài giờ phút, gia đình tôi di tản lên Bạc Liêu. Cha Diệp là vị và bố gọi tắt cha.

Tôi ghi nhận ba điều về Cha Phanxicô Trần Hưng Bưu Diệp:

Thứ nhất, ngài là một linh mục thánh thiện, luôn luôn nghĩ đến những người lại của Giáo Hội nên thường xuyên khích lệ người đi tu.

Thứ hai, ngài là vị linh mục hết lòng thương yêu giáo dân, đi đâu cũng lo xây dựng nhà thờ và cơ sở nhà ở cho người cũng như giáo.

Thứ ba, ngài là vị linh mục hết lòng sống chết vì đàn chiên.

Cám ơn quý Cha đã lo xúc tiến việc tuyên thánh cho Cha Phanxicô Trán Thá Bê-nê-đictô.

Thứ cá, các người ngoại đạo và những người vô thần đã tuyên thánh cho ngài từ lâu rồi. Khi tôi còn làm Phó Giám Mục ở Miền Tho, bà bí thư phòng người đó đã thuê xe đò, mời bà con người giáo đi hành hương, kính viếng ngôi mộ Cha Phanxicô Trán Thá Bê-nê-đictô tại Tác Sáy, Bác Liêu".

Pháng vị ông Đominicô Nguyễn Văn Đức và mẹ của ông là bà Huánh Thá Tú Ngày 14/8/2011, tôi đi Há đáo Chá Chí và Đáu Sáu. Sá dĩ gọi là Há đáo Chá Chí bởi vì cách nay nhiều chục năm, vùng đất này thuộc về ông Cá Chí, thường gọi là ông Chá Chí, từ đó có địa danh Chá Chí. Địa phận Chá Chí nằm cách huyện lỵ Há Phòng tỉnh Bác Liêu khoảng 15 cây số về phía Thánh Trá. Nhà thờ cũ đã bị phá sáp. Những nhà thờ cũ bây giờ không còn đâu nữa, dân chúng đã xây cất nhà cửa trên đó. Nhà thờ mới đang trong công trình xây dựng trên nền đất mới.

- Ông Đominicô Nguyễn Văn Đức: (Sinh năm 1936 và ông cho biết: Tôi được Cha Bê-nê-đictô rửa tội năm 1945. Tuy nhiên, không còn tìm thấy bút tích rửa tội của tôi trong sổ 1643 người do Cha Phanxicô rửa tội trong 16 năm ở Tác Sáy. Ông Đức kể tiếp: Cha Bê-nê-đictô vào nhà thờ Chá Chí làm lễ hôn thánh hay đôi ba tuần một lần. Cha đến ăn uống và ngủ lại nhà của cha mẹ tôi tên là ông Nguyễn Văn Lá và bà Huánh Thá Tú. Ngôi nhà này hiện nay chúng tôi đang ở. Ông Cao Trán Thá Phát là người Cao Đài trong vùng này đó.

Ông Mánh Thánh là con vị của ông Cao Trán Thá Phát. Ông Mánh Thánh kể cho tôi nghe nhiều chuyện không phải Cao Đài hay Việt Minh gì cả Cha Bê-nê-đictô mà là hai tên lính Nhật đã bị giết

(tức bắt đầu thu khí giới sau khi Nhật đầu hàng Đồng minh năm 1945 - ĐD) rồi nhập vô phe Cao Đài của ông Cao Trùng Phát. Hai tên này đi qua tên tiếng Việt là Cao Trùng Phát và Cao Trùng Ngươn. Ba tên tức là những mặt tên nà thì tôi không nhớ rõ. Thế và Ngươn rất hung dữ và thù ghét Pháp vô cùng. Thấy Cha Trùng Bửu Diệp hay lui tới với người Pháp, hai tên này bèn trêu đùa bằng cách dẫn lính Cao Đài của ông Cao Trùng Phát, tức là Cha Diệp và giáo dân Nhật vô làm lừa của ông Châu Văn Sơn Cây Gáo, đem chôn tẩm thiêu sống tức t, rồi kêu Cha ra, chém Cha và xô xuống chiêng ao gần bên.

Ông Cao Trùng Phát nghe tin, nghĩ rằng ông đã nuôi ong tay áo, hai tên lính Nhật này giới thiệu đi dâng như thế thì cũng có lúc phản bội rồi giới thiệu ông chẳng? Ông bèn bí mật ra lệnh cho người của mình giới thiệu hai tên Nhật mang tên Việt là Thế và Ngươn này. Tên lính Nhật còn lại ông cũng âm thầm cho người thanh toán sau đó.

- Bà Huỳnh Thị Tú, sinh năm 1905, mẹ của ông là: Bà không nhớ nhiều chi tiết về Cha Phanxicô Trùng Bửu Diệp. Bà khóc khi nhớ đến Cha và tình thương của Cha. Bà nói: Mẹ tôi chuyển do Cha lo. Áo trắng mặc khi rửa tội hay khi rửa tội, khăn tang hay hòm chôn người chết cha đầu lo cho dân nghèo. Cha dạy giới luật bằng cách lấy trái cây non, phơi khô, đốt lên rồi bỏ trong lon đựng sữa, một tuần sau vẫn còn thơm.

Phong vị ông Louis Lê Hữu Giàu, Sài Gòn Ông Louis Lê Hữu Giàu sinh năm 1926 tại Khúc Tréo, huyện Giá Rai, tỉnh Bạc Liêu. Ông được rửa tội tại nhà thờ Khúc Tréo. Năm lên 10 tuổi, khoảng năm 1936, Cha Trùng Bửu Diệp gọi ông vào Tiểu chủng viện Cù lao Giêng. Chỉ được một năm, ông không nhớ lý do, không tiếp tục học tại Tiểu chủng viện Cù lao Giêng nữa mà năm sau, tức khoảng năm 1938, ông được Cha gọi lên Sài Gòn, học tại Tiểu chủng viện Thánh Giuse được Củng cố Đức lúc trẻ. Được hai năm, cha ông tức ông Lê Hữu Ánh mất, ông rời chủng viện rồi về nhà luôn. Không lâu sau đó, mẹ ông dời nhà về Túc Sơn sống với bên ngoại. Ông trở thành người gần gũi với Cha Diệp, chèo xuồng cho Cha đến các họ đạo như Gành Hào, Chà Chá để làm lễ và ông cũng giúp đỡ cho Cha. Thời kỳ 1945-1954, Pháp trở lại Đông Dương, Nhật bắt giới giáp, đến của Pháp đóng trên Hồ Phòng chôn cất Túc Sơn hai cây s. Đây là thời gian vô cùng lo lắng và tang thương. Những phe nhóm chính trị vùng đó như Cao Đài, Thế (tức người Miền gốc Kh-me) và Việt Minh xuất hiện, tranh chấp như những đốm lửa vùng đó. Nhiều người nổi khác tên của, riêng họ đạo Túc Sơn và của Khúc Tréo, bà con không đi vì trông cậy vào Cha Phanxicô. Chính ngài đã tạo nên một số người như thế và là cha của cho các người làm giáo dục. Thấy thế, lính Pháp đi ngang qua báo với an toàn cho họ đạo, nhưng khi rút về đến rồi thì lại có vấn đề bất an. Ông Giàu cho biết các chức sắc trong họ đạo để nghi ngờ ngài rồi vùng Túc Sơn lên xin này, lên Bạc Liêu cho an toàn bản thân. Nhưng ngài từ chối, ngài nói rằng ngài được Chúa sai đến con chiên, chiên ở đâu thì người chăn chiên ở đó, chiên không bỏ con chiên.

Biên cảnh tháng Ba năm 1946 Ông Giàu kể, một buổi sáng tháng 3 năm 1946, có một tập lính mặc đồ trắng, trắng ngời trắng đi từ một căn nhà gỗ lính Pháp thì đó là du híu u hí đã du hí hàng, những phía sau là những căn có hình con một tập c Cao Đài. Tập lính đến lừa một người c những người giáo khu Đức Thánh cho tới khu quá nhà th, trong đó có Cha Phanxicô, các bà ph và giáo dân, đông hơn một trăm người. Chúng đến xuống Cây G, cách đó chừng hơn ba cây s, lừa vô hai m lúa, một m gạo m Cha, các bà ph và những người công giáo. M kia thì đa s là người ngoại đạo. Lúc đó là khoảng sau 12 giờ trưa. Cha b m ra ba m. Hai m du, m m n ch ng m m lăm hay hai m m phút. Cha tr vào, không nói gì c. M n th ba, Cha không tr l, sau này m m biết là Cha đã b gi t và xô xác xuống ao nhà ông Giáo S. M n kho ng ch p t, có người m c a cho m người v và b o r ng lo t n c đi, đ ng có nán l i, h còn nán l i là s b gi t h t. Bà con t n c ngay trong đêm hôm đó. Ông Giàu đưa các di ph c sang bên kia sông, vào các nhà tr ng t m r i lên H Phòng báo cho lính Pháp biết. H xuống và mang các di ph c lên H Phòng an toàn.

Vì c đi l y xác Cha Phanxicô, t n l m và chôn c t ngài thì ông Giàu cho biết ông không có mặt, ch nghe nói là người ta tìm thấy xác Cha d i ao, mang về Khúc Tréo và chôn c t Cha trong phòng thánh nhà th Khúc Tréo. G ng hy sinh vì con chiên c a Cha Phanxicô Trần ng Bưu Diệp đã nh h ng t i đ i s ng công giáo c a ông Giàu r t nhi u. Ông luôn luôn đi đ c kinh và giúp k đau m, b nh t t. Ông s n sàng tham gia làm nhân ch ng s ng cho vì c tuyên thánh c a Cha Phanxicô Trần ng Bưu Diệp. (Cu c ph ng v n này do Linh mục Phêrô Trần th Tuyên th c hí n lúc 4 giờ chi u ngày 20/8/2011 v i s ph giúp c a anh Th nh nhà th L c Quang, ĐT di đ ng: 01265452323).

T ng trình ngày 15/8/2011, lúc 2:30 chi u Ông Phêrô Ngô Minh Quang, Khúc Tréo, xã Tân Phong, huyện Giá Rai, t nh B c Liêu, sanh năm 1925 và đ c Cha Diệp r a t i t i nhà th Khúc Tréo. Tuy nhiên, không tìm ra bút tích r a t i. Ông sanh ra và l n lên ở Khúc Tréo t 1925 cho đến 1951. Năm 1951, 26 tu i, ông đi lính ở B c Liêu th i ông Sáu Hào, cha c a Đức Hồng Y M n làm quan. R i ông đi lính ở Sa đéc năm 1952. Năm 1954 v i i Khúc Tréo sinh s ng cho đến ngày nay. Ngày Cha Diệp b gi t ch t năm 1946, lúc y ông Quang đã 21 tu i. M t s bà con Công giáo ở T c S y ch y tránh n n chi n tranh xuống Khúc Tréo và thông tin cho biết là Cha Diệp đã b b t và b gi t ch t ở Cây G, g n m lúa nhà Giáo S. Cha gh c a ông là Hu nh Văn S, người Công giáo, r t t t và r t th ng Cha Diệp, khi nghe hung tin bèn kêu ông đi đ l y xác Cha Diệp về chôn c t. Hai người chèo xuống su t quãng đ ng xa chừng năm cây s, đến nhà ông Giáo S ở Cây G. T i n i, ông th y Cha Diệp ch t tr n tru ng, n m úp m t, đang b nh b ng trên m t chi c ao không sâu và cũng không đ y n c. Cha b chém hai nhát, m t nhát phía trên s đ u, m t nhát phía sau ót nh ng không đ t lia. Óc Cha ch c đã b cá ăn h t. Ông S và ông r a ráy cho Cha r i mang lên xuống ch v Khúc Tréo vào kho ng x chi u. Hai người mang xác Cha vô nhà ông Bi n Th. Bi n Th là ông bi n th i b y gi. (Bi n: người lo công vì c cho nhà th và h đ o, ngoài B c g i là ông Trùm - ĐĐ). Bi n Th là cha c a Chín Ph c, t c Trần Đ i Ph c, sau này làm tr ng đ n qu c gia đóng ở T c S y. Bi n Th l y áo dài khăn đóng c a mình m c cho Cha. Ông cũng l y b ván ng a t t nhà đóng hòm cho Cha và chôn cha trong phòng thánh nhà th Khúc Tréo.

Ai ghét Cha? Tôi sao lại ghét? Ông Quang kể rằng ông Chín Cấn ở Gò chí m đo t đ t đại c a nhà th ở T c S y. Cha Diệp nh đi n đ a c a Tây đo đ c, b t ông Chín Cấn ph i tr i ph n đ t i n chí m. Ông Chín Cấn thù ghét Cha, bèn tr thù b ng cách xúi Cao Tr ng Phát là t ng Cao Đài lúc đó r ng Cha Tr ng Bưu Diệp thân Pháp, duy trì giáo dân ở T c S y đ gi đ t cho Pháp, có ngày Pháp s đem quân tiêu di t quân Cao Đài c a Cao Tr ng Phát. Theo ông Ngô Minh Quang, có i Cao Tr ng Phát đã cho lính d i s d n đ u c a hai tên Nh t B n đã b gi i giáp và đ i sang tên t ng Vi t là Cao Tr ng Th ng và Cao Tr ng Ng n, đ n lùa Cha, các dì ph c và giáo dân vào i m lùa nhà ông Giáo S i Cây G a đ thiêu s ng. Nh ng Cha đã t ý xin ch t thay cho m i ng i nên giáo dân đ c th và m i vi c đã di n ra nh v y. Cha Diệp khi còn s ng th ng đ n nhà th Khúc Tréo làm i. Ai cũng th ng yêu Cha. Ông Ngô Minh Quang nói r ng khi y ông 21 tu i, nghe tin Cha b gi t ch t thì t c t c đi v i cha gh t i Cây G a i y xác ch không h nghĩ đ n nguy hi m. (Linh mục Trần Thị Tuyên ghi nh n t i nhà ông Ngô Minh Quang lúc 14:30 ngày 15/8/2011).

Ông Hu nh Văn L p t c Ba L p, T c S y, lúc nh giúp i Cha Diệp Sanh năm 1935, hi n b tại bi n m ch máu não nên không th cung c p ch ng t m ch i c đ c. Ông ch nh đ u nói đó và làm ch ng nh ng đ i u nh sau: Cha Phanxicô Tr ng Bưu Diệp có lòng th ng ng i đ c bi t. Cha th ng c ng i có đ o và ng i không có đ o. Ông nh là th nh tho ng Cha kêu nh ng ng i nghèo kh không có g o ăn vô nhà th T c S y và Cha cho ng i n u c m, đ i h ăn no nê. Cha th ng lo cho giáo dân có đ t đại làm ru ng đ sinh s ng. Ng i ta i n đ t nhà Chung, Cha ki n lên t i đ n Tây. Ng i ta ph i tr đ t nh ng thù ghét Cha, có i vì v y nên tìm cách xúi Cao Tr ng Phát gi t h i Cha.

Cha làm nhi u phép i i m: chính cháu c a ông b kinh phong gi t, ông mang vô m ph n c a cha, xô nó n m lên m Cha và c u xin Cha. Nó h t b nh cho t i bây gi .

Soeur Marie Nguyễn Kim Ly, cháu h kêu Cha b ng bác (Ph ng v n ngày 5/8/2011, t i Tòa Giám M c Long Xuyên) Soeur Marie Nguyễn Kim Ly sinh năm 1940. Gia đình soeur n u c m cho Cha Diệp và s ng trong nhà x v i Cha. Chính Soeur cũng có m t trong đêm Cha b gi t ch t tháng Ba năm 1946. Vì còn quá nh , không bi t gì nhi u, nh ng Soeur Marie Kim Ly cũng xin nói nh ng gì mình nh : Cha Phanxicô r t th ng ng i nghèo. M soeur cho bi t là Cha Diệp không cho n u đ ăn ngon, vì Cha nói còn nhi u ng i nghèo kh h n mình n a! Cha Phanxicô Diệp th c s ch t vì đ o, vì đàn chiên Chúa giao. Cha m soeur nói là ng i ta b o Cha ph i b T c S y thì dân m i ch u di t n. Khi dân di t n thì ng i ta s bi n nhà th và giáo x thành m t tr n đánh nhau. Cha không đi, ng i ta b t h t và đòi gi t h t. Nh ng Cha đã hy sinh, m t mình ch t, đ bà con s ng và di t n đi kh i giáo x. Cha luôn gi mình thánh thi n. Lúc nào cha cũng m c áo dòng đen và siêng năng i n h t và đ c kinh đ i m.

Bà Trần Thị Hồng Ngọc tức bà Tô Phạm (Tức ng trình ngày 16/8/2011) Sinh năm 1933 tại Túc Sơn. Cha Fx. Trần Ngọc Bưu Diệp rửa tội cho bà năm 1943. Gia đình ngoan giáo, những cha mẹ gọi con cái đến học với các bà phước ở Túc Sơn và đức rửa tội. Bà có người anh họ ba tên là Trần Văn Nghĩa và người em gái họ bảy tên Trần Thị Phạm cũng đức rửa tội từ cha mẹ mình. Năm 1946 giặc giã và ly loạn. Mẹ tôi sáng sớm hôm sau Tết, lính mặc áo trắng, đến lừa giáo dân từ Đốt Thánh cách nhà thờ chúng tôi nhà cây gỗ vô nhà thờ. Từ nhà thờ họ lừa Cha, các bà phước và giáo dân vô Cây Gỗ cách đó chúng ba hay bốn cây gỗ. Hai em trai của bà là Trần Văn Nhân và Trần Văn Ân đi coi bò trong đồng, nên không bị lừa chung. Không nhớ tháng nào những người là sau Tết vì đốt nhà tôi khô ráo đi đâu chân lấm, tôi có nhieu rửa. Không biết bao nhiêu người những người khá đông chúng tôi hay tám chục người. Đến nơi, bà bị chung một chỗ với các bà phước. Cha mẹ bà chung với Cha Fx Trần Ngọc Bưu Diệp. Cha mẹ bà kêu la kêu m bà. Bà đức cho đi sang với cha mẹ. Đang khi chạy sang với cha mẹ, bà bị một tên lính Nhốt chặn tôi, đưa dao dài và bèn vào c, bà té bẹp xuống đất. Lính người Việt Nam nói gì với tên lính Nhốt bà không biết và bà đức vào chung chỗ với cha mẹ bà. Chúng 8 giờ sáng, Cha bị mọi người ra ngoài chúng 15 hay 20 phút. Cha trở vô không thấy gì là buồn phiền hay lo lắng chỉ hết. Người ta chốt rửa rửa chung quanh lấm lúa nhà ông Giáo Sĩ và biết chỗ là họ sẽ đốt cháy tất cả. Cha bị mọi người ra nhìn thấy hai hôm sau 10 giờ sáng. Khi trở vào, một Cha đến nh bị đánh hay bắt. Cha bị mọi người ăn nằm tôi và cha gọi tôi. Anh ba Nghĩa của bà nói với cha mẹ bà: Thôi, cha má hãy rửa tội đi rửa tội tất cả cùng chốt với Cha và đức lên thiên đàng chung. Cha mẹ bà bị lòng. Anh ba Nghĩa xin nước nôi người lính canh, nói là đức uổng, những đức cho Cha Diệp rửa tội cho bà nôi bà, cha bà tên Trần Văn Năng, mẹ bà tên Đỗ Thị Lâm, em trai bà tên Trần Văn Nuôi lúc đó 7 tuổi, lấy tên thánh là Phanxicô Xaviê, và em gái bà tên Trần Thị Cảnh lúc đó 4 tuổi, lấy tên thánh Anna. Sau này, Cha Huân Minh Ký ở Bức Liêu đã làm phép bù cho cha mẹ và hai em của bà. Nhìn thấy Cha bị mọi người ra khoảng 2 hay 3 giờ chiều. Cha không trở lại. Đoán là Cha đã bị thiêu. Khá lâu sau đó, chúng 7 giờ tôi họ mẹ của cha mẹ người ra về những người đến phải bị Túc Sơn, nếu không sáng giờ hết không còn con đường. Người ta quay về thu gom đức đức và tìn c. Hôm sau, mọi người đức tin là cha đã chốt. Người ta đi lấy xác Cha cái ao ch nhà ông Giáo Sĩ. Có nhieu người đàn ông chúng tôi và nóng lòng đi tìm xác Cha, trong đó có ông Năng, cha của bà. Họ mô tả: Cha bị chém từ phía sau ót, chốt từ từ từ và úp mặt. Người ta bị Cha lên xuống ch vô nhà ông Bìn Thị ở Khúc Tréo và chôn Cha trong phòng thánh.

* Ghi chú: Nhìn thấy về này có cha Trần Thị Cảnh ở xã Vĩnh Hiệp, huyện Vĩnh Châu, tỉnh Bạc Liêu lên Cái Răng Cần Thơ thăm cha (tức bà Trần Thị Hồng Ngọc, người đang đức phụng vụ). Có hai đầu đường ý về những người đi trên.

Linh mục Phêrô Trần Thị Tuyên ghi chép